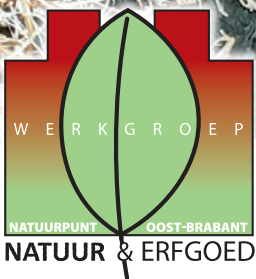

■ Zinkgat bij Katerspoel, Hoegaarden: een kijk in de onderwereld. Foto Paul van Nuffel

NATUUR & ERFGOED Een kijkvenster in de aarde

2021 had heel wat voor ons in petto: een zoveelste coronagolf en uitzonderlijke wateroverlast in juli. Door de overvloedige neerslag kwam er ook een leuke bijkomstigheid naar boven, of liever naar onder: een zinkgat. Aan het natuurgebied Katerspoel (onderdeel van Rosdel, Hoegaarden) is er tijdens het najaar van 2021 een groot zinkgat ontstaan: een gat van 2,5 op 5 meter en 3,5 m diep. Dit gat geeft ons een kijkje onder het natuurgebied Katerspoel.

Dit deel van Rosdel staat hoog aangeschreven omwille van zijn talrijke orchideeën, eironde leeuwenbek, naakte lathyrus, marjolein en donderkruid. Het is een plaats waar de Witte van Hoegaarden (deze keer niet het bier) aan de oppervlakte komt: de Gobertangesteen.

Laat nu net deze zinkgaten een relict zijn van de jarenlange ontginningen van deze steen in de streek tussen Tienen en Melin: het exportproduct bij uitstek van weleer voor unieke bouwwerken in heel Vlaanderen (bv. de Sint-Romboutstoren in Mechelen, de kathedraal in Antwerpen). De oude ontginningsgangen zien soms na eeuwen terug het daglicht zoals bij overvloedige regens die de bovenliggende aarde mee de galerijen inspoelt met een zinkgat tot gevolg. Galerijen in Gobertangegroeven zijn lang niet zo spectaculair als deze in de mergelstreek omdat de zandsteen van Gobertange in zeer dunne lagen van enkele 10-tallen centimeter zijn afgezet. We vermoeden dat de groeves dateren uit de 18de eeuw.

■ Bijenorchis in Rosdel, Hoegaarden: een typische orchidee voor kalkgrasland. Foto Rik Convents

Een zinkgat geeft een tijdelijk maar uniek kijkvenster in de aarde, de opbouw van de verschillende afzettingen en de opbouw van de bodem. Wat we zien boven op de grond heeft zijn oorsprong onder de grond. Daarom geldt binnen natuurbeheer het motto dat de bodem heilig is en dat er zeer omzichtig mee omgesprongen moet worden.

Hoegaarden ligt in Brabants Haspengouw, maar de leemlaag op de hellingen is er helemaal niet meer zo dik. Door erosie en verwerking van de bodem blijft er maar een 85 cm van de leemlaag over en dan nog alleen de onderste, meest verweerde delen. Hierdoor krijgen de onderliggende lagen van Brusseliaan zand en zandige kalksteenbanken een duidelijke invloed op bovenliggende lagen. Deze lagen zijn zeer permeabel waardoor er bij droogte een grote droogtestress kan ontstaan.

Lager op de helling is de leemlaag helemaal weg geërodeerd. Hier komen de kalksteenlagen aan de oppervlakte in wit /gele zandlagen. En hier treffen we de kalkgraslanden aan van het Rosdel.

Alle tijdschriften van onze regionale vereniging sinds 1970 zijn gedigitaliseerd!

Paul Van Nuffel heeft zich als vrijwilliger aan dit titanenwerk gezet, en dat is nu afgerond. Hij werkt verder aan het digitaliseren van alle documenten in het archief, zoals verslagen, medewerkersbladen, brieven, acties, persartikels, reservatendocumenten...

Voorlopig valt het digitale tijdschriftenarchief te raadplegen via deze link: www.natuurpuntoostbrabant.be/archief

Onze grote dank aan Paul voor het digitaliseren van ons archief.